

Barne- og familiedepartementet
Forbruker-, tros- og livssynsavdelingen
postmottak@bfd.dep.no

Oslo, 22. september 2025

Høringssvar: Forslag til endringer i markedsføringsloven, angrerettloven, avtaleloven og forskrift om urimelig handelspraksis

Vi viser til høringsbrev av 16. juni 2025 om endringer basert på direktivet om styrket forbrukervern i det grønne skiftet og artikkel 11a i direktivet om fjernsalg av finansielle tjenester. I denne høringsuttalelsen kommer vi først med noen generelle tilbakemeldinger, før vi kommenterer de konkrete innspillene mer direkte.

Nummereringen av våre kapitler og underkapitler gjenspeiler høringsnotatets nummerering. Da vi ikke kommenterer på alle underkapitler, vil vår nummerering ha noen hopp og mangler.

1. Naturvernforbundet støtter lovendringenes hensikt

Naturvernforbundet støtter hensikten bak direktivet: *Formålet med endringene i handelspraksisdirektivet er kort oppsummert å bekjempe villedende miljøpåstander («grønnvasking») og førtidig produktsvikt. Formålet med endringene i forbrukerrettighetsdirektivet er blant annet å gi forbrukerne bedre informasjon om hvor lenge et produkt kan forventes å vare og om det kan repareres.* Naturvernforbundet er enig i at tydelig informasjon før og i kjøpsøyeblikket vil styrke forbrukernes evne og vilje til å velge produkter med lang holdbarhet, gode reparasjonsmuligheter og andre kvaliteter som vil styrke at materialer holder seg lengre i bruk. Det vil i sin tur igjen redusere presset på både uttak av materialer og forbruk av energi.

Vi støtter også tiltak mot villedende miljøpåstander (grønnvasking) og førtidig produktsvikt.

Tydelige definisjoner som gjelder i flere lover vil gjøre det enklere å forstå reglene, og støttes også.

Vi vil imidlertid peke på at mer informasjon og økte forbrukerrettigheter ikke automatisk endrer praksis i markedet. I fjor ble forbrukeres mulighet til å klage vesentlig forringet gjennom innføring av gebyr for å ta saker videre fra mekling. Formålet var å få ned saksbehandlingstiden, noe som ikke har skjedd. Samtidig har antall saker gått ned, uten at det er grunn til å anta at grunnlaget for forbrukersaker er halvert. Naturvernforbundet mener derfor brudd på markedsføringsloven, angrerettloven, avtaleloven og forskrift om urimelig handelspraksis må følges opp med strengere sanksjoner, se nærmere i eget avsnitt under punkt 4.4. Selv om de endringene på høring er bygget på et totalharmonisert direktiv fra EU, er det områder av regelverket hvor Norge kan sette strengere krav enn minimumskravene fra EU. Vi synes dette kommer dårlig fram av høringsnotatet, og vi kommenterer konkret på dette der vi har funnet åpning for det.

Med Norges uttalte overordnede mål og ambisjoner bør Norge alltid vurdere muligheten for å innføre mer enn minimumskrav med tanke på bærekraft og økt sirkularitet.

I rapporten fra Ekspertgruppen for utredning av virkemidler for å fremme sirkulære aktiviteter, kapittel 8.7.2.–8.7.4, gjennomgås Norges mulighet for å innføre mer enn minimumskrav grundig.

2. Handelspraksisdirektivet

Direktivet er totalharmonisert, med noen unntak. Det framgår ikke tydelig av høringsnotatet hvor framlagte forslag svekker dagens bestemmelser som fremmer produkters levetid og reparasjon. Ut fra et sirkularitetsperspektiv er det grunn til å stramme inn på noen forbrukerrettigheter som fremmer overforbruk og overproduksjon.

2.1. Innledning

Det henvises i høringsnotatet til at direktivet gjennomføres i norsk rett ved markedsføringsloven og ved forskrift om urimelig handelspraksis.

Naturvernforbundet mener lov om forbrukerkjøp (forbrukerkjøpsloven) også er relevant i denne sammenhengen. Både tema som loven dekker, begreper som brukes og rettigheter forbruker har i forbindelse med kjøp, må sees på i sammenheng og harmoniseres.

2.2. Definisjoner

Naturvernforbundet støtter definisjonene av *varer*, *miljøpåstand*, *generell miljøpåstand*, *bærekraftsmerke*, *sertifiseringsordning*, *anerkjente fremragende miljøprestasjoner*, *holdbarhet*, *programvareoppdatering*, *forbruksvare* og *funksjonalitet*. Vi støtter også at definisjonene tas inn i markedsføringsloven § 5.

Vi mener det er viktig både for næringsdrivende og forbrukere at de relevante definisjonene finnes i markedsføringsloven, og at de ikke henvises videre til andre lover for å finne de mest sentrale definisjonene. Vi mener også det er en fordel i at begrepene i markedsføringsloven og handelspraksisdirektivet er likelydende for samme fenomen.

Det som gjenstår som noe uklart i definisjonen av *varer*, er hva som ligger i «for salg i et begrenset volum eller en fastsatt mengde». Hva kommer innenfor og utenfor denne definisjonen? Er abonnementssalg eller salg uten volumbegrensninger utenfor?

Definisjonen av «sertifiseringsordning» er omfattende og har med fire dimensjoner. Naturvernforbundet støtter at hele definisjonen inngår i markedsføringsloven.

Definisjonen av «anerkjente fremragende miljøprestasjoner» er derimot ikke like tydelig. For å finne faktisk innhold må man gå inn i kompliserte standarder eller unionsrett. Her er det behov for tydeligere språk i veiledning og omtale.

Definisjonen av «holdbarhet» er nødvendig for nye regler, og begrepet vil være sentralt etter hvert som produkters levetid blir gitt mer oppmerksomhet. Det styrker definisjonskraften at samme definisjon tas inn i angrerettloven og avtaleloven i tillegg til markedsføringsloven.

Etter hvert som stadig flere varer og tjenester får digitale elementer, blir programvareoppdateringer stadig viktigere. I tillegg er dette et område hvor tydelige regler er nødvendige for å forlenge produkters varighet.

Definisjonen av *funksjonalitet* er sentralt for å ha omforent forståelse av produkters forventede levetid.

Vi støtter derfor definisjonene og innføringen av *forbruksvare* og *funksjonalitet*.

2.3. Villedende handlinger – produkters egenskaper

Her er noen nye egenskaper tatt inn i listen over momenter som det spesifikt ikke skal villedes om: *miljøegenskaper eller sosiale egenskaper og aspekter knyttet til sirkularitet, som holdbarhet, reparasjonsmuligheter eller resirkuleringsmuligheter.*

Begrepene skal forstås vidt, og listen er ikke uttømmende. Naturvernforbundet støtter at disse egenskapene tas inn, ettersom de forstås som særlig viktige. Vi støtter også presiseringen av at utelatelse også omfatter presentasjon gitt på en uklar, uforståelig, tvetydig eller uhensiktsmessig måte. Vi støtter også at alle de opprinnelige egenskapene fortsatt skal være med. Vi er enige i at dette vil tydeliggjøre reglene.

2.4. Villedende handlinger – flere handlinger som regnes som villedende

Naturvernforbundet støtter forslaget, og mener det er spesielt viktig at irrelevante fordeler trekkes fram spesifikt og ikke må prøves mot markedsføringsloven § 7.

2.5. Miljøpåstand knyttet til sammenligning og framtidige prestasjoner

Naturvernforbundet støtter innlemmelsen av de to nye bestemmelsene: miljøpåstander knyttet til miljøprestasjoner og irrelevante fordeler. Definisjonen av miljøpåstander er tydelige og vil etter vårt syn fungere godt som veiledning. Vår forståelse er at irrelevante fordeler kan være villedende også etter dagens lovtekst, men støtter presiseringen.

Naturvernforbundet støtter denne nye bestemmelsen, som er en tydelig presisering. Vi mener Forbrukertilsynets praksis og veiledning *om at bestemmelsen typisk vil ramme vage og generelle påstander uten tydelig presisering, merkeordninger, indekser eller produktinformasjon som ikke i tilstrekkelig grad gir forbrukeren mulighet til å vurdere påstandenes innhold eller kvalitet* står seg godt og kan videreføres i kommende veiledninger.

2.6. Utvidelse av «svartelisten» – handelspraksis som alltid er forbudt

Naturvernforbundet støtter at det finnes en liste over handelspraksis som alltid er forbudt. Det gir tydelighet og forutsigbarhet og gjør det lettere å klage på observert praksis. Listen gjør det umulig for markedsfører å rettfærdiggjøre praksisen ved klager.

Naturvernforbundet støtter innføringen **av alle de 12 nye punktene**. Punktene er tydelige og er godt begrunnet. Vi kommenterer derfor ikke hvert av punktene spesifikt.

Vi forutsetter at det kommer på plass en formell liste over nasjonale merker som er forhåndsgodkjente.

3. Forbrukerrettighetsdirektivet

3.1. Innledning

Naturvernforbundet støtter å innta de nye definisjonene i avtaleloven og angrerettloven. I innledningen viser høringsnotatet til at forbrukerrettighetsdirektivet er gjennomført ved angrerettloven og enkelte bestemmelser i avtaleloven. Her henvises kort til forbrukerkjøpsloven og digitalytelsesloven.

Som nevnt i kapittel 2 mener Naturvernforbundet at høringsnotatet også burde presisere konsekvenser for og harmonisering med forbrukerkjøpsloven, da denne uttrykker tydelige plikter og rettigheter for kjøper (forbruker) og selger. Vi kommenterer ikke dette for hvert element.

3.2. Definisjoner kommersiell holdbarhetsgaranti m.m.:

Forslaget gir et tydelig skille mellom garanti som er gitt av loven, og kommersiell garanti, som er en forpliktelse næringsdrivende har påtatt seg. Naturvernforbundet støtter en definisjon av kommersiell holdbarhetsgaranti og muligheten til å benytte et standardisert merke for å vise en slik ekstra forpliktelse.

Holdbarhet

Som høringsnotatet begrunner, blir det også behov for å definere *holdbarhet* i de samme lovene.

Produsent

Ettersom *produsent* har spesifikke plikter i henhold til lovene, er det naturlig at begrepet defineres.

Reparasjonsscore

Naturvernforbundet synes det bør benyttes norske begrep i norsk lov. Reparerbarhetsskala eller reparerbarhetsindeks er to forslag. Når det er sagt, støttes forslaget om definisjoner.

Programvareoppdatering

Her understrekes det at oppdateringen skal være gratis. Dette er en viktig presisering, som ikke forstås direkte. Naturvernforbundet mener derfor det er riktig å ta inn definisjonen i avtaleloven og angrerettloven.

3.3. Opplysningskrav – faste forretningslokaler

3.3.1. Hovedregel om reparasjon ved mangelfull vare

Naturvernforbundet mener reparasjon bør være lovens utgangspunkt, og at leverandør fortsatt skal ha rett til to reparasjonsforsøk før kjøper kan velge ny erstatningsvare. Norge bør i samarbeid med andre EU-land jobbe for å innføre denne endringen, som også er omtalt i forordningens forarbeid. Norge har uansett et visst spillerom når det gjelder utbedringsbegrepet, og det er ikke gitt at erstatnings-gjenstanden må være ny. I retten til reparasjon artikkel 16, punkt 4, åpnes det for at omlevering kan skje ved istandsatte varer, så lenge det er mangelfritt. Naturvernforbundet ber om at selgers rett til omlevering med istandsatt vare presiseres i den nye loven.

Reklamasjonsfristene er et annet punkt hvor Norge kan velge å gjøre lokale tilpasninger. Etter Naturvernforbundets syn bør retten til reklamasjon utvides til tre år for alle varer og seks år for varer som er ment å være vesentlig lengre enn tre år. For produkter med forventet levetid over seks år, bør fristen for reklamasjon bør være knyttet til oppgitt forventet levetid for varen eller enkeltkomponenter ved normal bruk. Dette vil oppfylle lovens formål i større grad enn framlagt forslag.

3.3.2. Rettslig garanti

Direktivet innebærer en utvidelse av næringsdrivendes opplysningsplikt om rettslig garanti og en harmonisert melding (merke). Garantitiden skal være minimum to år. Her er det viktig at rettslig garantitid i Norge ikke forkortes, men at norske garantitider opprettholdes.

Høringsnotatet har tre formuleringer:

1. «en påminnelse om at det finne(s) en rettslig garanti for samsvar for varer, og om hovedelementene i denne, herunder at den har en varighet på minst to år som fastsatt i direktiv (EU) 2019/771, vist på en framtreddende måte, ved bruk av den harmoniserte meldingen omhandlet i artikkel 22a i dette direktivet»
2. «den rettslige garantien for at varene er kontraktsmessige, hovedelementene i den, herunder at garantien har en varighet på minst to år, jf. forbrukerkjøpsloven. Opplysningene skal vises på en framtreddende måte ved bruk av en harmonisert melding.»
3. Alternativ til rettslig garanti: «selgers mangelsansvar etter forbrukerkjøpsloven, hovedelementene i mangelsansvaret og lovens reklamasjonsregler».

Dette tolker vi til å bli: «en påminnelse om selgers mangelsansvar etter forbrukerkjøpsloven, hovedelementene i mangelsansvaret og lovens reklamasjonsregler for samsvar for varer, og om hovedelementene i denne, herunder at den har en varighet på minst to år som fastsatt i direktiv (EU) 2019/771, vist på en framtreddende måte, ved bruk av den harmoniserte meldingen omhandlet i artikkel 22a i dette direktivet»

I alternativ 3, som vi oppfatter at departementet foreslår, er ikke ordet *garanti* med. Garanti (gjør rettslig garanti) er et begrep som er godt kjent og har meningsinnhold for de fleste. *Selgers mangelsansvar* er et, for de fleste et ukjent begrep uten meningsinnhold. Vi anbefaler derfor at begrepet rettslig garanti er med i definisjonen.

3.3.3. Opplysninger om kommersiell holdbarhetsgaranti

Naturvernforbundet støtter en tydeliggjøring av forskjellen mellom lovpålagt og frivillig garanti og en felles harmonisert framvisning av en gratis kommersiell holdbarhetsgaranti. Er den ikke gratis, eller er det snakk om et tilleggsprodukt/forsikring, bør det ikke kunne kalles *garanti* i noen form.

Naturvernforbundet ser fram til ferdigstillingen av etikett og harmoniserte melding. Innføringen bør støttes med en informasjonskampanje.

3.3.4. Opplysninger om rettslig garanti for digitalt innhold mv.

Naturvernforbundet støtter departementets forslag.

3.3.6. Opplysninger om programvareoppdateringer

Naturvernforbundet støtter at kravet om gratis programvareoppdateringer inntas i avtaleloven.

3.3.7. Opplysninger om reparasjonsscore

Naturvernforbundet støtter at bestemmelser om reparerbarhet inntas i norsk rett. Dette er vesentlig informasjon med potensiell stor betydning for å få til en mer sirkulær økonomi hvor produkter beholdes så lenge som mulig. [Erfaringer fra Frankrike](#) tyder på at publikum benytter informasjonen som grunnlag for kjøp. Samtidig er det viktig at kalkulasjonene bak scoren er offentlig, og at det innføres kontroll med opplysningene.

Opplysninger om produkters reparerbarhet bør være obligatorisk for alle produktkategorier på sikt.

At det til nå bare er fastsatt reparasjonsscore for to produktgrupper, er en vesentlig svakhet. I påvente av internasjonale regelverk bør det lages norske kriterier, eventuelt i samarbeid med andre land som ønsker forgang. Dette er mulig, ettersom andre land tok i bruk reparerbarhetsscore før EU-direktiv kom på plass. Møbler, leker, sportsutstyr og alle typer hvite/brunevarer er eksempler på kategorier som er aktuelle.

3.3.8. Opplysninger om reservedeler og bruksanvisninger mv.

Mens vi venter på at flere produktkategorier får obligatorisk opplysningsplikt om reparasjonsscore, er tydelig informasjon om tilgjengelighet på reservedeler, manualer mv. svært viktig. Når det i høringsnotatet står at «det forutsettes av produsenten har gitt den næringsdrivende slike opplysninger», oppfatter vi det slik at den næringsdrivende som selger til forbruker, har ansvaret for å framskaffe nødvendig informasjon fra produsent.

Naturvernforbundet støtter innføringer av bestemmelsen i avtaleloven.

3.4. Opplysningskrav ved fjernsalg og utenom faste forretningslokaler

Naturvernforbundet støtter krav om informasjon om miljøvennlige leveringsalternativer.

3.4.2. Opplysninger om rettslig garanti

Vi viser også til kommentarene under punkt 3.3.2. Naturvernforbundet støtter at opplysninger om rettslig garanti inntas i angrerettloven.

3.4.3. Opplysninger om kommersiell holdbarhetsgaranti.

Vi viser til kommentarene under punkt 3.3.3. Naturvernforbundet støtter at bestemmelsen tas inn i angrerettloven.

3.4.5. Opplysninger om programvareoppdateringer

Vi støtter departementets forslag til å ta inn krav til opplysninger om programoppdateringer i angrerettloven.

3.4.6. Opplysninger om reparasjonsscore

Vi viser til kommentarene under punkt 3.3.7. Naturvernforbundet støtter at bestemmelsene tas inn i angrerettloven.

3.4.7. Opplysninger om reservedeler og bruksanvisning mv

Vi viser til kommentarene under punkt 3.3.8. Naturvernforbundet støtter departementets forslag.

3.4.8. Utvidede opplysninger om angrerett

Naturvernforbundet støtter innføringen av en elektronisk angreknapp og at vilkår om dette tas inn i angrerettloven.

Lengre returrett medfører økt fare for at varen blir ukurant og ikke selges på nytt. Ulike «fornøydhetsgarantier» senker terskelen for kjøp og øker risikoen for feilkjøp. At forbrukere skal slippe å betale frakt på retur, innebærer en stor og økende miljøbelastning. I tråd med forurensers-betaler-prinsippet bør forbrukere betale for returer.

3.4.9. Særlig krav for fjernsalgsavtaler som inngås elektronisk

Naturvernforbundet støtter departementets forslag.

3.5. Harmonisert melding og harmonisert etikett

Naturvernforbundet støtter departementets forslag om endringer i angrerettloven og avtaleloven.

3.6. Elektronisk angrefunksjon

Naturvernforbundet støtter bestemmelsens formål og mener den er viktig for at forbruker i praksis enkelt skal kunne angre et kjøp. Vi støtter departementets forslag om å innføre bestemmelsen i angrerettloven.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser

Selv om mange av endringene som foreslås, er tydeliggjøring av definisjoner og harmonisering mellom ulike lovverk, er det en del helt nye bestemmelser. Det er ikke lagt opp til tydelig informasjon verken til næringsdrivende eller til forbrukere. Det mener vi er nødvendig for at lovendringene skal gjennomføres i praksis.

Vi er enige i at å følge de nye lovreglene nok ikke vil bety særlige merkostnader, men de vil for en del næringsdrivende være nødvendig med endringer i praksis.

Vi gjentar at en gjennomgang av forbrukerkjøpsloven også er nødvendig.

4.3. Konsekvenser for næringsdrivende – sanksjoner

Forbrukertilsynet har hjemmel til å ilegge overtredelsesgebyr, men kun om overtredelsen anses som vesentlig eller har skjedd gjentatte ganger og overtredelsen har skjedd forsettlig eller uaktsomt.

Naturvernforbundet mener kravet for å ilegges overtredelsesgebyr er for strengt og bør senkes. I praksis betyr dagens praksis at næringsdrivende ikke trenger å forholde seg til reglene før noen reagerer, og at det da er nok med «beklager, vi skal ikke gjøre det igjen».

4.4. Konsekvenser for forbrukere

Hensikten med endringene er å støtte opp under «det grønne skiftet» (et begrep som ikke defineres). Vi har tro på det, men det krever at folk kjenner til reglene. For forbrukere er det ikke nok å ha rettigheter. De må også kjenne til rettighetene for at de skal kunne kreve sin rett, eller klage når rettighetene ikke overholdes.

Det hjelper ikke å ha rett om man ikke får hjelp til å håndheve retten. Vi mener forbrukers mulighet til å klage ved feil og mangler bør styrkes. Innføring av gebyr har hatt en stor effekt på antallet

saker til Forbrukerklagenemda. Så lenge det er så store gebyrer på klage, er incentivet til å mekle liten for den næringsdrivende.

Utdrag fra Naturvernforbundets høringsinnspill til **endring av forbrukerklageforskriften – gebyr og verdigrænser:**

Naturvernforbundet mener forslaget om endring av forbrukerklageforskriften representerer en betydelig innskrenkning av forbrukernes rettigheter, og vil kunne ha negative konsekvenser for natur, miljø og omstillingen til en sirkulær økonomi. Vi ber derfor departementet om å trekke forslaget tilbake.

- En svekking av forbrukernes tilgang på tvisteløsning kan være i strid med Norges EØS-rettslige forpliktelser.
- De foreslåtte endringene vil kunne virke motstridende til politiske målsetninger om avfallsforebygging og sirkulær økonomi, og har en uheldig symboleffekt.

Endringsforslaget er i strid med forbrukerklageforskriftens hensikt og effekt

Retten til reparasjon og retten til å klage på dårlig kvalitet er grunnleggende rettigheter som er viktige for at samfunnet skal utvikle seg i en mer sirkulær retning.

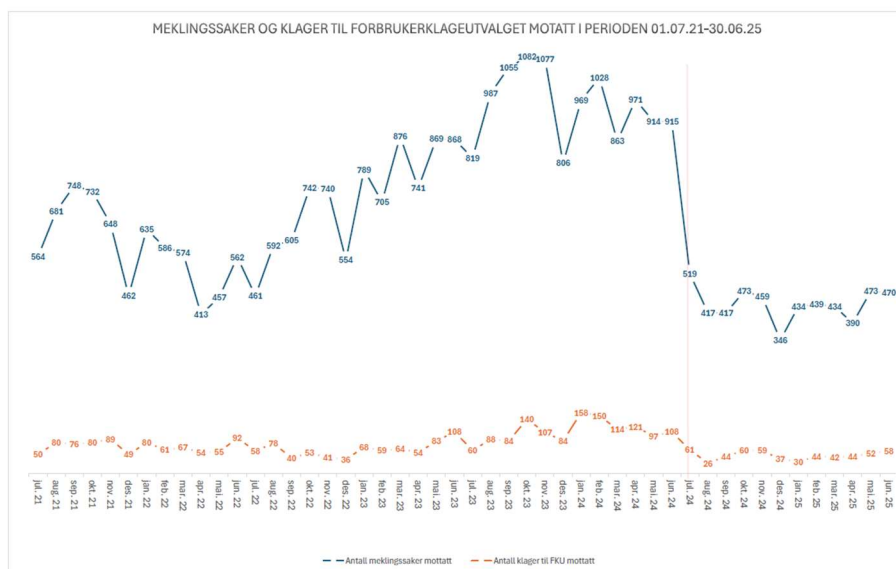
Gjennom EØS-avtalen er Norge forpliktet til å ha et tvisteløsningstilbud, uansett hva saken gjelder.

Utvikling i antall klagesaker før og etter innføring av gebyr viser at våre antakelser var berettiget.

04.07.2025

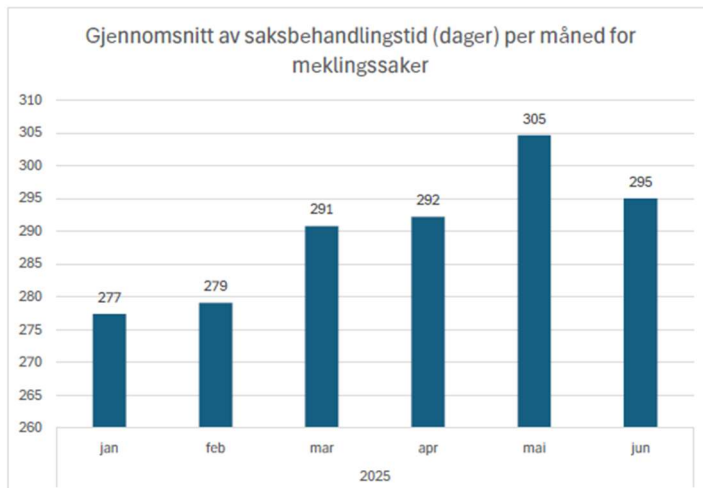
Svar på forespørsel fra Naturvernforbundet

3 av 5

Figur 1. Kilde: Forbrukertilsynet

Bakgrunnen for innføringen av gebyr var å redusere behandlingstida hos Forbrukertilsynet. Til tross for sterk negang i antall saker har behandlingstida økt i løpet av det siste året. Hensikten er ikke oppnådd, og privatpersoners rettssikkerhet er svekket.

Figur 2. Kilde: Forbrukertilsynet

4.5. Konsekvenser for det offentlige

Departementet viser til at Forbrukertilsynet allerede i dag arbeider med miljø- og bærekraftpåstander. Etter at det ble innført gebyr i klagebehandlingen, har antallet saker for Forbrukerklagenemda gått ned. Forbrukerklagenemda må tilføres tilstrekkelige ressurser til å ivareta forbrukerrettighetene på en måte som sikrer rettssikkerhet.

4.6. Konsekvenser for miljøet

De foreslåtte endringene gir forbrukerne, hvis de følges, mer informasjon og større rettigheter. Rettighetene til forbruker må også balanseres mot miljøhensyn.

Uten de endringene i økt reklamasjonstid som vi har foreslått, redusert rett til retur og bytte i ny vare samt senket terskel for bøter eller andre sanksjoner er vi redd miljøkonsekvensene vil være begrenset. Med tanke på formålet med endringene mener vi Norge må bruke det handlingsrommet som finnes for å sikre et best mulig lovverk.

Vennlig hilsen

Anne Guri Solem

rådgiver redusert forbruk og sirkulær økonomi
Naturvernforbundet